

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 6 korona.

Magánhirdetések díja:

Négyszer hasábozott garmond sorért 10 fillér.

Hivatalos hirdetések díja:

Egyszeri közlésért, tekintet nélkül a szöveg nagyságára, nyugtábellyel együtt 6 korona.

Nyiltér soronként 60 fillér.

Többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénzküldmények és hirdetések a kladóhivatalhoz czimezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Irott malaszt.

Ha a cél helyes volna nem győzne meg bennünket, azt mondanók, hogy irott malaszt a közoktatásügyi miniszternek azon rendelete, melyet legújabbán adott ki az alkoholizmus terjedésének meggátolására és visszaszorítására. S így, midőn látjuk, micsoda óriási károkat okoz a magyar népnek a pálinka, midőn egész generációkat súlyoszt az alkohol a szellemi és erkölcsi züllésbe, midőn mérlegeljük a pusztulás nagyságát, melyet egész néposztályokban okoz, inkább melankoliával fogadjuk a legújabb óvintézkedést az alkohol ellen és csak azon sajnálatos tényt konstatáljuk, hogy intéző körünk nem tudják radikálisan megoldani ezt a kérdést s ahelyett, hogy egyenesen a baj elevenébe vágnának, csak tapogatóznak, kísérleteznek körülötte.

Méltóztassanak betekinteni a pénzügyminiszterium költségvetésébe, és tanulmányozzuk kissé a bevételek rovatát. Látni fogjuk, hogy a rovatnak a fejedelme: a szeszadó illeték. Látni fogjuk, hogy a magyar királyi állampénztár egyik legfőbb jövedelmi forrása az, hogy napszámosok, iparosok és az uri osztályok züllöttjei alkoholizmusban találják az élet gyönyörűségét. Látni fogjuk, hogy a mindenható állam e társadalomrontó csuf szenvedélyekből tartja fenn milliárdos költségvetésének egyensúlyát — és mennél többen pusztulnak el, zülленnek el az alkoholizmus folytán, mennél több generációban dul a borzasztó alkoholisztikus terhelttség: annál kielégítőbb képet mutat a miniszter budgetje.

Az egyik miniszter rendeletet ad ki, hogy: az istenért, ti tanítók és tanítványok, agítálatok és dolgozatok az

alkoholizmus ellen, irjatok, tanítsatok, izgassatok, oltátok be a zsenge munkás szíveikbe, hogy nincs gonoszabb ellenség a pálinkánál, mert ez öl, miként a pestis.

A másik miniszter pedig ott ül a nagy Wertheim kasszákon, gyűjti a szeszfogyasztási adókat és boldogan jelenti az országnak, hogy nem kell félni, nem lesz deficit, mert a fináncok az idén is jól dolgoztak és milliókkal több folyt be szeszfogyasztási adó fejében, mint tavaly.

És míg egyfelől a közvélemény hozsánnával fogadja a rendeletet az alkohol ellen, boldog megnyugvással veszi tudomásul, hogy az állami költségvetés mérlege nem ingott meg az idén sem, mert a szegény emberek megint néhány százezer hektoliterrel több pálinkát ittak meg, mint tavaly és ez az államnak néhány millió több bevételt okozott.

Hát kérem, ez nagyon furcsa dolog. Ha tovább agítál a közoktatásügyi miniszter ur, elszoktatja a magyar népet a sok pálinkaivástól — mit fog ehhez szólni a pénzügyminiszter? Ha nem folyik be a sok-sok millió pálinkaadó, az Isten szerelmére, hogyan tartsák fenn a magyar államháztartás egyensúlyát? Wlassics kegyelmes ur egyenesen a Lukács kegyelmes ur ellen tör és finánciális válságba akarja kergetni az országot. . . . Lám, tisztelt ország, mely hajlandó vagy hozsánnákat zengeni a pálinka ellen való sikra szállásról! Így áll a dolog! Minél kevesebb pálinkát isznak a szegény emberek, annál nagyobb egyenes állami adót kell fizetni. S ki meri ezek után azt mondani, hogy a közoktatásügyi miniszter alkoholelles rendeletével az ország javát akarja? . . .

És így rájövünk arra a gyönyörű igazságra, hogy bezzeg egész jól van

ugy, hogy ilyen sok pálinkát isznak nálunk s egész néposztályok elkorcsosodnak és elzülленnek s hogy a terhelttség apáról fiura száll.

Ime, ez az alkoholelles rendelet háttere s ezért mondhatjuk rá egész bátran, hogy az irott malaszt.

Hogy az alkoholelles harc győzelmes legyen, azt egészen másként kell kezdeni. Nem az iskolában, a tanítóknál, hanem az állami háztartásban s a népben. Korlátozni, a minimumra redukálni és megdrágítani kell a szeszgyártást s egy év alatt tapasztalnak az üdvös hatást. Ezenfelül olcsóbbá kell tenni a bort, a horribilis fogyasztási adó törlése által s a nép ismét bort inná, mint hajdanán. És szívesebben inná, mint a pálinkát.

Mit ér, ha a gyermeket arra tanítják, hogy ne igyék pálinkát? Kikerül az életbe, nehéz, keserves munkába, melynek elviseléséhez kedvet s erőt nagyrészt a szesz ad neki. És mert szesz kell, iszsa a legolcsóbbat, a pálinkát. A drága borra nem telik. De ha olcsó bort adunk neki, de a pálinka árát megötszörözzük — egy csapással megoldottuk az alkohol-kérdést.

M—s.

Szülők figyelmébe.

„Az ipar a nemzeti jólét egyik legfőbb biztosítója.”

Eljutottunk oda, hogy, hála az Égnek, ma már senki sem vonja kétségbe fenti jelmondatunk igazságát.

Az állam részéről kifejtett nagyméretű iparfejlesztési mozgalom eddig a legeklatánsabb módon igazolja azt, hogy a becsülettel végzett tudatos ipari munka a nemzet életé-

ben és boldogulásában nem utolsó tényező. Az állammal nemes versenyre kél a társadalom, a midőn a hazai ipar pártolásával igyekszik azt elősegíteni fontos munkájában.

Ezen mozgalom van hivatva a már ugyanis foszladozni kezdő előítéletet végképpen eloszlatni és meggyőzni e hazának minden rendű és rangú lakosságát arról, hogy érdekeket szerezni és a hazát hűséggel és eredménytel szolgáltni nemcsak az irodában, vagy harcmezőn, de az iparos műhelyében s a gyárak füstös levegőjében is lehet.

Fejlesztjük az ipart!

Fejlesztjük nemzetünk jólétét és vagyinosodását!

Neveljük művelt iparosokat, a kik feladatuknak magaslatára emelkedvén, finomult izléssel és szakmabeli jártassággal uttörői, előharcosai legyenek a magyar ipar felvirágoztatásának.

Adjunk művelt ifjakat az iparos pályára, mert csak a művelt lélek alkotta ipari munka veheti fel a versenyt más nemzetek már jóval fejlettebb iparával.

Adjunk jobb módú ifjakat az ipari pályára, mert csak így biztosíthatjuk nemzetünk részére az iparban szükséges anyagi tőkét.

Félre az elavult, szégyenletes előítélettel, a mely szerint iparosnak lenni szegény! Az az idő elmúlt. Az akkor volt, mikor még az iparos-tanoncokat — az inasokat — éveken át csak a mester egyik mindenésének, szolgájának tekintették.

A csaknem minden fontosabb iparos pályára szervezett szakiskolák által gondoskodott a magas kormány arról, hogy a műveltebb és vagyonosabb osztály is aggodalom nélkül és nyugodt lélekkel adhassa ifjait az iparos pályára, azon tudatban, hogy gyermekeik ezen iskolákban az erkölcsösség, a közműveltség és hazafiasság szem előtt tartásával a választott pályára elméletileg és gyakorlatilag kiképeztetnek és komoly munkaszeretetre neveltetnek.

A szegényebb osztály tehetséges ifjainak pedig a tandíj-elengedése, az ösztöndíjak és munkadíj adományozása teszi lehetővé ezen iskolában való kiképeztetésüket.

Pártoljuk tehát ezen intézményeket, a

A „Szilágy-Somlyó” Tárczája.

Nefejejtsszál . . .

Nefejejtsszál, kedves nefejejtsszál,
Keblem fölött virulj, illatozzál!
Illik ahhoz szárnyaidnak hamva,
Mert a szívem félig úgy is halva . . .

Nefejejtsszál kötnék koszorút ott,
Hol a remény véggépp eltávozott, —
Fájó éke a hideg kebelnek,
A hol hitet, hol reményt temetnek . . .

Nefejejtsszál, kedves nefejejtsszál,
Keblem fölött virulj, illatozzál!
Gyötrő bánat tanyája a keblem,
Nefejejtsszál, vigasztalj meg engem! . . .

Sebess Emilné.

Apróságok Móríc Pál életéből.

Mikor az erdélyi uniót előkészítették, a Máramaros által kiküldött biztos magával vitte Kolozsvárra megyéjének két legjobb készségtű ifjút, Asztalost és Móríc Pált. Utközben betértek Zsitbóra, nemcsak azért, hogy a nagy ideált, a már akkor vak Wesselényit láthassák, hanem azért is, hogy tanácsait

meghallgathassák. Ebéd után a zsbai parkban ült Wesselényi egy nagy tölgyfa alatt. Körülötte az öregebb urak foglaltak helyet és kissé távolabb a fiatalabbak. A nemzeti-ségi kérdésről vitatkozott egy idősebb urambátyámmal Móríc Pál, mikor Wesselényi figyelmessé kezdett lenni szavára. — „Ki az, aki most beszélt? — kérdezé P. — „Ez kérem Móríc Pál uramöcsém Máramarosból, — szólott nagy büszkén a Máramarosból delegált táblabíró. — „Ah, és mind ilyen jó készségtű fiatal emberek vannak Máramarosban? — kérdé Wesselényi és arca felderült. — „Uh, ez még semmi, — felelé egy kis ravasszággal buzgón Asztalos és Móríc felé mutatva. — „Ez csak a szeméjtje. — „A java az otthon maradt.”

Máramarosi alügyész korában az egész megye arany fiatalasága rajongott P. K. színészéért, aki már akkor érezte a közönséggel leendő hírneves nagyságát. A legkellemesebb tisztelői közé tartozott Móríc Pál. Minthogy feltűnő szép ember volt, Máramarossziget egész közönsége érdeklődött és mosolygott e nagy lelkesedésen. P. asszony jutalomjátékát tartotta a nagyvendéglő termében és Lecouvreur Adrienne-t adta. Egy helyen, színjátás közben, így kell Adrienne nek felsóhajtania a szász választófejedelemre, Móríc-ra, célozván: „Uh, Móríc! Móríc!” Erre a tragikus felsóhajtásra az egész közönség éljenzett és nevetve nézett az első sorban ülő Móríc Pálra, aki, miután ezen sóhajra csokrárt a szinpadra dobta, bizonyára nagy zavarral hallgatta ezt a kedélyes és

vidékies tüntetést. A nagy színész nő később is emlékezett ezen eseményre.

Nemrégén egy folyóirat bekezdésében a következő anekdota volt névtelenül citálva. Most már semmi ok sincs rá, hogy ki ne jelentsem, miszerint ez técsői Móríc Pállal és ipával, mezőtelegi Miskolczy Károlylyal, Biharmegye volt első alispánjával történt meg . . .

Mint fiatal házas felvitte apását Máramarosmegyébe, Királyházán tul. Huszt felé haladva, gyönyörködve nézett az alföldi ur a smaragd színű pázsitokra, a csobogó hegyi vizekre, a gyönyörű tölgy- és bükk-öserdőkre, a szegény rusznyákokra, kik festői népviseletükben őrizték a nyájukat. — „Ugy-e szép patria, kedves ipam uram? — kérdezi apásától: — „Hát szépek szép, kedves vőm uram”, — szólott Miskolczy, — „szeretnék is itt nyaralni, de már lakni meg élni, csak jobb Biharországban.”

Mikor 1868-ban Bárándon képviselővé választották, utána a főjegyzői tollat Beóthy Algernonnak adta át a megye közönsége. A nagyváradi megyeház széles lépcsőjén haladtak le karonfogva Móríc és Beóthy, a régi és új főjegyző. Egyszerre így szólalt meg Beóthy Aldsi: — „No Pálom, Biharmegye közönsége elmondhatja a költővel: Multadban nincs öröm, jövődben nincs remény.”

Roppant erős hangja volt. Szenvedélyes ember létere rendkívül hangosan beszélt. Jóbarátja Jókai Móríc ezért sokszor csitította:

„Ne kiabálj úgy Palya!” — Hiszen nem kiabálok most, csak suttogok, — felelte kedélyesen Móríc Pál. Történt erre, hogy Jókai Móríc regényt irt, a melyben egy ilyen hangos beszédű urat szerepeltet, kinek ugyancsak ezt a mondat adja a szája. — „Te druzsam”, — szólította meg őt erre Móríc Pál, „hogy mersz te engem a regényedben kifigurázni?” — „Hát, hiszen”, — vágott vissza szellemesen Jókai — „a klasszikusokat szabad tán ciztálni?”

Mindig nagy lóismerő hírében állott, de hozzá még fiatal ember korában remek urkocsis is volt. Dereczeni vásárra igyekeztek Csanády Sándor 4 gyönyörű fajlovával és Móríc Pál nagyszerűen behajtott négy jukkerlovával. Berettyó-Ujfalu alatt Derecske előtt találkoztak össze. „Adjon Isten”, — kiáltott által a bakról Móríc Csanádynak. Csanády visszaköszönt, szinte tréfásan mondván: „No ki ér be előbb Debreczenbe?” — „Fogadjunk a gyeplős lovadba, hogy én”, — kiáltott vissza Móríc Pál. — „All a fogadás” — válaszolt Csanády és megindultak. S erre Móríc Pál elrohogott mellette, megelőzvé őt néhány száz méterrel. Csanády hagyta; értett a dologhoz. Az volt a terve, hogy ha a másiknak a lovai kitikkadnak a hosszas futásban, ő az utolsó két mérföldön megeresztí a gyeplőt és játszva hagyja el vetélytársát. Azonban számításában csalódott. Móríc Pál nem hagyta őt nagyon el és kis távolságban tőle ő is lovait kimélve hajtotta. Elfogyott már 27 kilométer az utvonalból, Csanády megeresztette a gyeplőt. Móríc Pál hátrafordulva, látta közeledni a másiknak négy

melyekbe a magas kormány az erős és gazdag magyar iparnak magyát vetette el.

Most, midőn az ifjuság pályaválasztás előtt áll, ne kényszerítsük az ügyes kezű és ipari pályára hajlammal bíró ifjainkat a tulajdonított középiskolákba, ne neveljünk szegény, tengődő s az iparos sorsát méltán irigylő napdijszolgát azokból, a kik, ha iparosokká képezhetnénk ki, magoknak biztos megélhetést, a magyar iparnak pedig fellendülést és virágzást biztosíthatnánk.

Becsülnünk kell a tisztességes ipart, mert az megérdemli azt.

Ne felejtjük, hogy a munka nemesít.

Most pedig felhívom a t. szülők figyelmét a zalathnai állami kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskolára, melynek szervezetéből alattiakban közlöm a beiratásra vonatkozó részt s egyéb tudnivalókat.

A zalathnai állami kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskola növendékei az iskola négy-éves tanfolyamán kőfaragókká, vagy kőcsiszolókká képezhetnek ki.

A kőfaragó ipar a behatározott kövek megmunkálására, tehát sarkok, emlékművek, épületi munkák stb. készítésére terjeszkedik ki.

A kőcsiszoló ipar a nem faragható drága- és féldrágakövek megmunkálását öleli fel, tehát ékszerköveket és díszműűrukat készít.

Az iskolába való felvétel előjegyzés alapján történik; szóbeli vagy írásbeli jelentkezéseket elfogad az intézet igazgatósága. Zalathnán augusztus hó 11-ig. Ugyancsak ezen határidőig nyújtandók be az ösztöndíj iránti kérvények is.

Az idejekorán jelentkezett növendékek szülei a felvétel eredményéről augusztus 20-ig értesíttetnek.

Előjegyzés véget ért minden, az I. osztályba felvételt nyújtó növendék tartozik az igazgatósághoz benyújtani:

a) készlevél, illetőleg születési bizonyítványát;

b) atyja, vagy gyámja beleegyezését tartalmazó nyilatkozatot, melyben kifejezendő annak kötelezettsége is, hogy az illető a tanidő teljes tartalmát bevégzi;

c) az iskolai képzettségéről szóló bizonyítványt;

d) az ujjraoltási bizonyítványt.

Rendese tanuló az lehet, ki valamely közép- vagy polgári iskola 2. osztályát, vagy az elemi iskola 6. osztályát, vagy pedig az iparostanonc-iskola 3. osztályát jó sikerrel végezte, továbbá 12. életévét betöltötte, s ehhez képest kifejezett, ép testalkattal bír, a mit hiteles orvosi bizonyítvánnyal kell igazolnia.

Rendkívüli növendék lehet minden iparos-segéd, vagy tanonc, ki csak egyes tantárgyakat kíván hallgatni.

Az első évfolyamba belépő annak idején jelentkezett, valamint az ismétlésre utasított növendékek beiratása szeptemberben 1—3 napjain eszközöltetik, ugyanezen napok délutánjain tartatnak a javító s felvételi vizsgálatok. A beiratási határidőt követő nyolc napon túl csak az iskola felügyelő bizottsága, 14 napon túl pedig csak az orsz. iparoktatási főigazgató (Budapest, kereskedelemügyi m.

kir. miniszterium), vagy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur engedélyezheti a felvételt; azért az így megkésztett kérelmek a fenn kitett okmányokkal egyenesen oda terjesztendők.

Szeptember hó 4-én van az iskola megnyitása s ekkor veszi kezdetét az osztályrendezés és az előadás minden évfolyamon; ekkorra tartozik minden növendék magát az előírt formájú és színű munkaruhával ellátni. Általános jeles, vagy jó bizonyítvánnyal rendelkező vidéki szegénysorsú növendékek esetleg ösztöndíjban is részesülhetnek s ez iránti folyamodványaikat szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz címezve az igazgatóságnál kell benyújtaniok.

Beiratási és tandíj az intézetnél ez idő szerint nincsen. Műhelyi biztosíték fejében azonban minden növendék 3 forintot tartozik a beiratkozásnál letenni, mely összeget csakis eltávozáskor, vagyis a negyedik év végével kap vissza, addig pedig, ha károkat követne el, azoknak értéke ezen összegből vonatik le, de mindannyiszor tartozik azt ismét 3 forintba kipótolni.

Az iskolára vonatkozó mindennemű felvilágosítással és a szervezeti szabályzatokkal készséggel szolgál az igazgatóság.

Csánki József
szak.-isk. igazgató.

Budapesti levél.

Budapest, június 9.

A rendőri krónikákban felbukkant egy név, ki dugta onnan gyorsan a fejét és hasábot követelt magának a lapokban. Micsinai, a postatolvaj. Három-négy napig ez zibongott a pesti ember fejében, a sok rikkanás torok ezt a nevet kiáltotta végig harsogva az embertömegben az utcákon. A rendőrség lázasan kutat, nyomoz, Micsinai pedig az ő furfangos, parasztos eszével táncoltatja a futkosókat. Látják itt is, ott is, mindenütt. Bekukkan a községekre és minden határszálon megleglik egy-egy ruhadarabját. Űzik, hajtják étlen, szomján, vadásszák, de kisiklik az üldözők kezei közül. Lesz belőle misztikus alak. Az utca humora már nyelvére vette és berzenkedik a rendőr, a postás, ha azt kérdezzük:

— Mit csinál Micsinai?

Ez a szójátékos mondat megindul, felemelkedik és száll a levegőben, röpköd ide-oda. Szállóigévé lesz, mint annyi sok más bohókás, értelmetlen, divatos társas, a mely születik a semmiből, ragad emberről emberre, humort, kacajt vive magával. Most sem jár ő egyedül. Hűséges társa a csehekett bosszantó „Szervusz Brezsina”, a mely Bécsből átvonult hozzánk is. Persze idejét és politikai vonatkozását ott hagyta az osztrák császár városban. Megtépázták jól, ide jött elgyengülten, talán kimulni, meghalni.

*

Az utca, a mely pár hónapja nap-nap után annyiszor beleszólt a politikába, teg-

nap újra megmozdult. A júniusi melegben, kihalt utcának milyen volt tüntetése, lelkesedése a márciusiakhoz képest! Az a fátylas tüntetés, a melylyel Pest vármegyéjét megtisztelték, csak gyöngye sugara, halovány fellobbanása volt annak az erőnek, izzó szenvedélynek, a mely az utcát márciusban forrongásba, lázba hozta s vihar korbácsolt a parlamentben. Volt embersokaság, lelkesedés, de hiányzott az egységes, nagy tömeg, annak a hangja, zúgó moraja. Azért ennek az ember csoportnak a lobogó fátylái a mély homályba világítottak bele és a szívhez ért, a lelkehez szólott a demonstráció a nemzet jogait s ősi tradícióit feltéve érző vármegyének. A felbuzdulás visszhangra talált az alkotmány bástyáinak mohos, komor falain s a megye első tisztviselője elérzékenyülve, meghatótt hangon köszöntö meg az ovációt.

*

Alig pár hét s a közszínházak becsukják a kapukat. A komoly tragédiák, édes melódiák, könnyed tréfák nyugovóra, pihenőre térnek. A nehéz vasfüggönyöket, öltözők ajtaját beszövi a pók, hálával takarja le még a kulcsa titkokat is. A nézőtér összegubbaszkodik, két hónapi mély álmra hajtja a fejét. A nagy aktorok, mesterek, a drámai hősök, a divák, primadonnák, táncosnők, kicsi karhölgyecskék s a színházi világ tengernyi népe elhallgatnak. A direktorokat már kezdik számádsára vonni. Becsülettel szolgáltak-e, megtartották-e, a mit ígértek, tudnak-e felmutatni eredményt? Ezekre a kérdésekre nagyrészt igen a felelet. Volt munka s van eredmény. Nem csendülnek-e fel mindenütt az országban a Bob herceg kedves strófái? A Vígsház franciás elmeszéi most is mulatunk, a Nemzeti komoly eszméi a fejünkben élnek, kedvesek előttünk a Pálmái esték, felejthetetlenek az Opera nagy napjai. És a színházak dicsőségéből több rész jut a magyar Gényuszhoz.

Haldoklik a színházi évad. A meglevő élénkség is igen mesterkelt. Kimerült a közönség. Tengődnek az Opera Wagner estéi is s néha a szokatlan piszegetést kell tűrniök a márványos falaknak.

A sporté az élet. A tennis pályákon pattog a színes labda, sivítnak az erős ütések, odább mezőjükön a foot-ballozók mérkőznek, rugják a goalt. A dunaparti evezős klubokban nyüzsgönek, csónak csónakot követ a habokon, ütemre paskolják a vizet a lapátok. A Margitsziget sporttelepe tele emberrel.

Hiába! . . . Nyár van. Az ember már csak utalocsolót lát az utcán, meg a panama kalapot . . .

Koronázási emlékünnepe.

A szilágyosmolyó állami felső leányiskola folyó 1903. évi június hó 8-ikán délelőtt, az állami iskola nagytermében, dicsőségesen uralkodó királyunk Ferencz József megkoronázásának évfordulóján igen szép emlékünnepelet tartott.

Az ünnepélyt Zobel Lipót kir. tanácsos, gondnoksági elnök, emelkedett hangulatu beszéddel nyitotta meg. Ezután Komócsy

az erényt, az igya meg tudatlansága levét. Ezért történt egyszer, hogy jó barátja báró Simonyi Ernő Aradból eladott Mórícznak egy vak lovat, szándékosan, és olyan ügyesen, hogy Móríc Pál a becsapást csak otthon vette észre. Minthogy ez még meg nem történt vele, étkelen dühbe jött. Azonnal levelet írt Simonyinak:

Hiszen a ló vak.

Simonyi erre így válaszolt:

— Sajnos, a ló vak volt, mikor megvetted, de hát végy neki pápaszemet.

*

A szabadelvű klubban mindég hangoztatta. „En mint gazdember”. „En, aki ösmerem a parasztot.” Híveinek gárdája tréfálkozni kezdett vele: Persze te, aki „aranyparaszt” vagy. A baráti körből kelt megjegyzés átment a köztudatba, és néhai Bartók Lajos élelapijában állandóan használta, Móríc Pál pedig jól mulatott rajta.

F.

Tiszta kék ég.

Heteken át hullott az eső; egykor szitált, máskor permetezett, sokszor záporán esett, legtöbbször záporként ömlött alá; néha öszre emlékeztető hideg, sűrű csapadék szürkítette a természetet. Az u. n. szép piros pünkösöd helyett egy magyarok és izraliták, mint román testvéreink változó, borongós, esős ünnepet ülték. Nem ünnepelhetünk hangulatosan, kedvesen, nem dolgozhattunk ünnep előtt és után nyugodtan, csak három nap is állandóan. Lelkünk már-már esüggött, soknak szíve békétlenkedett;

királydalát, — melynek kellemes zenéjét Mária Dorottya főhercegnő zezette, — adták elő igen szép öszhangzatos énekléssel a növendékek. Stancz Ilona szavalta a „Honszeretet”-et, Vörösmartytól, Szakács Dalma a „Hazáról” Petőfitől és Simai Matild a „Hymnust” Vörösmartytól.

Ezután Városy Malvin felső leányiskolai igazgató közetkező szép, és a hallgató közönség és növendékek figyelmét lekötő alkalmi beszédet tartotta:

Kedves gyermekek, június 8-adika van ma. Gyuljon fel szíveinkben a lelkesedés tüze, lobbanjon magasra lelkeikben a hazaszeretet lángja, üljön ki orcáikra a büszkeség pirja és kiáltás bátran a világba: magyar vagyok!

Annak a nevezetes napnak az évfordulóját ünnepeljük ma, a melyen a gyászba borult magyarok felett kiderült az égboltozat, a koromsötét felhőkön keresztültörték a jog és méltányosság fényének éltető, meleg sugarai és az egész országban nemcsak a mezőkön és ligetekben, de minden hazafi lelkében is kinyílt a tavasz virága.

Az oly hön epedett kiegyezésből folyó szabadságról zengett a madár; szabadság illatozott a virágokról; a folyó, a patak, a csermely csobogásából kihallatszott a világ-megváltó szabadság szent hymnusa. Új élet támadt mindenfelé. A szabadságjogok, melyekért a nemzet oly hőiesen síkra szállott, kiűzött, minden erejével életre keltett 1867. június 8-ik napján és valameddig e nap évfordulóján kigyuladnak az örömtűzek; valameddig ez ünnepnap az iskolákban elzengik az alleluját: mindaddig nem kell félünk attól, hogy a tavasz e szent virágát a hatalom, vagy békétlenség dermesztő hidege elhervasztja.

A szabadságharc leveretésének szomorú évei után, mikor már-már annyira erőt vett a magyarok a kétségbeesés, hogy nemzeti létének fenmaradásába vetett hite és reménysége is kezdett ingadozni, mikor marcangoló fájdalom gyötörte a haza sorsán egyaránt aggódó nemzet és uralkodója szívét, mert nem voltak képesek egymást megérteni: egy Deák Ferenczet támasztott a magyarok az isteni Gondviselés, a ki büles belátása és lángoló hazaszeretete erejével világosságot gyújtott a küzdő felek agyában és szívében, hogy a királyát rajongással szerető magyar nemzet és uralkodója közt érdekösszeütközés nem létezik, nem létezhet.

I. Ferencz József, dicsőségesen uralkodó királyunk, atyai szíve megindult hű magyarjainak szenvedésén, és ragaszkodásán és 1867. június 8-ikán fejére tetéttén Szent István koronáját, megesküdött, hogy hazánk törvényeit megtartja és megtartatja.

Hogy mily fontos mozzanata hazánk történetének a kiegyezés, bizonyoságot tesz arról históriánk minden egyes lapja, mely fényesen igazolja, hogy a válságos pillanatokban mindenkor a korona hatalma adott erőt a nemzetnek.

A magyar korona élő fogalom és erőssége a magyarságnak. Ezredéves multunkkal szentesített, dönthetetlen jogunkat képezi, hogy a szent korona országainak területén a magyarság vigyen vezérserepet. Mert az ország a koronáé, s a korona magyar volt és magyar marad mindörökre.

borongással csordultig telt szívünket vasárnap délután reménnyel öntöttük ki a Gondviselő előtt a templomban. Oh a kertészkedő, a szőlőmunkás, a földmives gondolkodása más, mint többi testvéreé. A természettel neki szorosabb viszonya van, mint bárkinek s az Éggel mélyebb jelentésű kapcsolata. Ő mindent onnan felülről lát, honnan az írás szerint „minden jó adamány és tökéletes ajándék alászáll a világosságnak atyjától.” Onnan várt, remélt most is. És feltetszett a tiszta kék ég.

A régi aegyiptomiak dicsénekeket zengtek a felkelő napnak, bizony az emberi szív ma is a régi és tudom ma hála szárnyalt Istenhez ezer meg ezer szívből, mikor derűten mosolygott a tiszta ég. Még a lelkiekkel nem törődő, kemény szívből is kisugárzott ma: hála Isten! szép idő van.

Ne zavarja senki e szépséget szidalmazó, káromkodó szavakkal, mert a jó érzelmű hitét ostromolja, munkakedvét csökkenti s így magának okoz kárt az így féktelenkedő, legyen az nagy ur, vagy szerény sorsú ember. A tiszta kék ég kegyes érzületre int. És ez az érzület valóban nemes, művelt, mely előtt előkelő állás és nagy tudás meghajolhat. Ez az igazi műveltség. És ezt nem találjuk meg igen gyakran a képzett, vagy magas származásuaknál s csodálva tapaszaljuk a csekély tanulságu, szerény sorsunál sokszor.

Tiszta kék ég, midőn nemes hangulatot keltesz, tedd e pillanatnyi képet állandó érzületté bennünk. A szép, jó és igaz legyen népünk jellemzője!

Incze Lajos.

A kiegyezés óta minden téren tapasztalt haladás és rohamos fejlődés mutatja, hogy a törvények tisztelete és békés együttműködés mily csodákat mivelhet! E közös munkából a serdülő magyar lányoknak ki kell veniök az őket megillető részt. Ne feledjék, hogy a saját jóvoltuk munkálásán kívül még külön nagy magasztos rendeltetésük is van: a közjó előmozdítása. A tudat, hogy mikor maguknak dolgoznak, egyszersmind a drága magyar haza üdvét, erejét is szolgálják, lelkesítsen minden magyar leányt a köz iránt való szent tartozásának lelkiismeretes betöltésére.

Isten, király, haza lángoló szeretete, becsületes munka és a törvények feltétlen tisztelete legyen a cél, mely felé erőlyllyel, nemes buzgalommal és tántoríthatlan elszántsággal törekedjenek!

Ez június 8-ának a mementója.
Éljen a szabad és boldog magyar haza!
Éljen a munka, törekvő, lelkes ifjúság!
Éljen a szeretett magyar király!

Csészi Imrénék Heltai Sándor által megzenésített imadala fejezte be az ünnepélyt.

A kevés számban megjelent közönség meleg szavakban nyilvánított köszönetet a lélekemelő, hazafias ünnepély rendezésért. Melyhez mi is őszinte szívvel járulunk s óhajtjuk, hogy más alkalommal nagyobb közönség vegyen részt az ünnepélyen, mely a magyarság erősödésének mindannyiszor egy-egy feljülő bizonyítéka.

Sz—ő.

Gazdasági közlemények.

A megdülés okairól.

Tudvalevő dolog az, hogy a magyar buzafélések egyik leggyakoribb hibája a megdülés, mely különösen nagyobb légáramlattal bíró vidékeknek valóságos csapása. A külföldi, különösen a nyugati buzafélések ezen veszélynek már nincsenek kitéve annyira, mivel szárjuk vastagabb. A megdülés elleni védekezésnek mindig a szalma, illetve a gabonaszár vastagodásának elősegítését kell céloznia, mert ámbár a vastagabb szárral bíró buzafélések sem mentek egészen a megdüléstől, de mégis ezekben korántsem tehet az akkora kárt, s ha csak erős eső, vagy vihar verte le az ilyen gabonát, akkor az gyakran, sőt lehet mondani, hogy majdnem mindig fel fog állni. Mindenekelőtt a megdülés okaival kell tisztában lenni, mielőtt az az ellen védekezésre gondolunk, mert ámbár az ok a szár gyenge volta és vékonysága, az azt elősegítő körülmények különfélék és igen eltérők egymástól.

A megdülés igen gyakran a talaj túlságosan nitrogéntartalmától ered, a mi a szárt alkotó sejteket duzzadtakká, vékony faluakká neveli, túlságos bujává teszi a vetést, s a a kellő világosság hiánya folytán elgyengülnek, elnyurgulnak. A vetés túlságos sűrűsége szintén ezt eredményezi. A gabona esős években jobban megdül, mivel bujábban fejlődik s szárának sejtsejtjei lazábbak lesznek s nem képesek ellenállani a szélnek, viharaknak; de sokszor maguktól is megdülnek. Mélyen gyökerező elővetemények szintén elősegítik a megdülést, mert az altalaj a sok gyökérmardvány folytán lazábbá válik s nem szolgáltat a gabonának olyan biztos álláshelyet, mint a milyenre annak szüksége van. Ezek a leggyakoribb okai, illetve előidézői a megdülésnek s ezeket szem előtt tartva könnyen védekezhünk azok ellen.

Minden gazdának ez irányú törekvésének oda kell irányulnia, hogy buzája mentül vastagabb, illetve mentül szilárdabb szárrészellettel bírjon, a mit a legokoszerűbb tenyészkiválasztással érhet el. Sok munkába és sok fáradságba kerül, de feltétlenül kifizeti magát. Ezen felül fent elősorolt, a megdülést előidéző körülmények meggátolásával is sikeresen védekezhünk ellene. Az istállótrágyának közvetlenül a buza alá való alkalmazása mellőzendő és mindig előveteménye részeseüljön benne. Ellenben a foszforsav trágyának s így különösen a szuperfoszfátnak alkalmazása nemcsak célszerű, hanem felette kívánatos is, mert a foszforsav a megdülést többé-kevésbé megakadályozza, amennyiben a nitrogén káros hatását csökkenti s a gabonaszárát alkotó sejteket szilárd faluakká neveli.

A gyümölcsfák trágyázásáról.

Vannak hazánknak egyes vidékei, a hol már belátták és tudatára ébredtek annak, hogy milyen sokoldalu haszonnal jár a gyümölcsfák ültetése, mert eltekintve azon körülménytől, hogy a népnek főjövedelmi forrását képezi, ezen felül még nemzetgazdasági szempontból is pótolhatatlan. Azonban eltekintve ezen vidékektől, a hol gondos és rendszeres ápolásba részesítik a gyümölcsfákat, számmelküli azok száma, a hol ápolásával egyáltalán nem törődnek. Pedig a gyümölcsfa is ép úgy, mint bármely más kultúr-növényünk egy ugyanazon tápanyagokat igényli a talajból s ugyanazon igényeket támasztja iránta.

Altalában a gyümölcsfákat trágyázásban nem részesítik úgy vélekedvén elég helytelenül, hogy a fa azt elterülő gyökérzete miatt értékesíteni úgy sem tudja; ennek eredménye azután a sokkal csekélyebb termés, mivel a fa termőgályait teljesen meg nem érlelheti, ki nem fejlesztheti s így keveset terem, ennek eredménye a fák satnya kinézése, alacsony volta, már pedig ennek arányában kevesebb a termés is. Továbbá a nem gondozott fák nem bírnak ellenállani a különféle paraziták bántalmainak, mert szervezetük tökéletlen, gyenge, nem eléggé kifejlődött s ezért áll be a korai terméketlenség és korai elöregedés, mert képtelenek termést produkálni.

A különböző tápanyagot tartalmazó trágyafélék alkalmazása előtt figyelembe kell venni, hogy melyikre van annak legnagyobb szüksége, mert a különböző trágyafélések a bennük levő növényi tápanyag szerint más és más hatást hoznak létre. Így pl. a nitrogén tartalmu trágyafélések a fa lombozatát és hajtásait nevelik, egyszerűen erőteljes buja fejlődést eredményeznek, a foszforsav tartalmuak a terméshozam nagyságát segítik elő míg a kálitartalmuak a fa szövétet gyarapítják. A gyümölcsfák trágyázása több körülményhez alkalmazkodjék, mert a fa kora, annak terebélyessége, a talaj minősége stb. olyan körülmények mind, a melyek figyelmen kívül hagyása hátrányos volna.

A fák rendszeres trágyázására legalkalmasabb az istállótrágyával, vagy trágyalével kombinált műtrágyafélék, a melyekből a szükség szerint kiválasztva oly mennyiségben alkalmazzuk, hogy a fa 1 négyzetméter területre istállótrágyából 4—5 kg. a különböző speciális trágyákból pedig szintén akkora területre egyenként 50—60 kgot kapjon.

Különfélék.

— **Urnapi ünnepély.** Szép idő kedvez ma a kath. egyház legnagyobb ünnepének. A kath. vallás legmélyebb hittitkának, az Oltárszentségnek emléknapja ez. Tulajdonképpen nagyesőtörtökön kell megünnepelni az utolsó vacsorát. Minthogy azonban az Urvacsorájának, az oltárszentségnek megalapításához méltó örömet az Üdvözítő azonnali elfogatása miatt nagyesőtörtökön nem tud kifejezni a kath. vallás, ezt a napot választotta ki arra, hogy diadalmas örömet nyilvánítsa Krisztus szeretetének állandósítása és megörökítése felett. Szóval a mai ünnep a kath. hívők nagy hitvallásának nyilvános ünnepe. Ezért tartatik a fényes körmenet. Ezt jelentik a világ négy táját jelképező külső oltárszentségek, melyek mindegyében egy-egy evangéliumi szakaszt olvasnak fel és áldást adnak az oltárszentséggel. Megható jele az városunk vallási békejének, hogy ezen a kiválóan katolikus ünnepen ugyiszólván kivétel nélkül részt vesznek, a kik csak megjelhetnek. Ez is a rendje! Egymás leggyöngédebb meggyőződését tisztelni kell. Még akkor is, ha ezek a meggyőződések esetleg ellentétesek!

— **Városi közgyűlés.** Folyó hó 16-án, dr. Kaizler György alispán elnöklete alatt tisztújító közgyűlés fog Szilágysomlyó város-házánál tartatni. A gyűlésen a Veverán József ügyvéd elhaltával megüresedett árvaszéki ülnöki állás fog választás útján betölteni.

— **Házasság.** K. Simó Ferenc hirlapíró, lapunk régi kedves munkatársa, kedden tartotta esküvőjét Budapesten Ligeti Margittal, Ligeti Juliskának, a Nemzeti színház kedvelt művésznőjének bájos hugával. A fiatal párnak boldogságot kívánunk.

— **Meghívó.** A szilágysomlyói Wesselényi-Egyetel igazgató választmánya Zilahon, folyó évi június hó 12-én délután 3 órakor a vármegye székházának közgyűlési kistermében ülést tart.

— **Vizsgálati sorrend.** A szilágysomlyói Állami Felső Leányiskolában a folyó évi vizsgálatok következő sorrendben fognak megtartatni: 1903. június 17-én délelőtt 10—11 óráig az evang. reform., 11—12-ig a róm. kath., 11—12-ig a gör. kath., délután 2—3-ig az izr. tanulóknak hittani vizsga. 18-án délelőtt 9—12-ig az I. osztály vizsgálata minden tárgyból. 20-án délelőtt 9—12-ig a II. osztály vizsgálata minden tárgyból. 21-én délután 4—5-ig záróünnep a városi színházban. 22-én reggeli 9 órakor háláadó isteni tisztelet.

— **A vármegye közigazgatási bizottságának** havi rendes közgyűlése — a esőtörtöki Urnap miatt — egy nappal később, pénteken fog megtartatni.

— **Medard napja** a nélkül mult el, hogy esőnk lett volna és így, akik hisznek az időjárás mesterségében, meglehetnek nyugodva, hogy nem lesz negyven napig tartó esős időnk. Amde a környéken ugyancsak zuhogott az eső Medardus napján is és ha lehetne is következtetnünk a Medardus viselkedéséből, most már úgy sem tudnánk rajta eligazodni. Ugy látszik, hogy még is nem egyhamar derül fel állandóra az időjárás, nagy szomorúságára azoknak, akik óhajtaná-

nak már kaszáltatni s még nagyobb bosszúságára azoknak, akiknek lóheréjük és lucernájuk Pünkösöd előttől ott ázik renden.

— **Tanévi záróvizsgák.** A helybeli állami elemi népiskolában a jelen tanévi záróvizsgák folyó hóban a következő sorrendben fognak megtartatni és pedig: 17-én délután 2-től 3 óráig az ismétlő fiú- és leány osztályoknak; 23-án d. e. 9-től 11 óráig a mindennapos iskola I. fiú és I. leány osztályoknak, — d. u. 3-tól 5 óráig a II. fiú és II. leány, — 24-én 9-től 12 óráig a III. fiú és III. leány, — délután a IV—V—VI. fiú és IV—V—VI. leányosztályoknak vizsgái. Az ev. ref. és gör. kath. vallásu tanulók hittani vizsgájuk a többi tantárgyakkal a fenti időben, együttesen, ellenben a róm. kath. részén a jelzett hó 20-án d. u. 2 órán kezdődőleg, — az izraelita tanulók pedig 22-én délután 3 órán kezdődőleg. A leánytanulók női kézimunkái e hó 23—24 napjain kiállítva lesznek az iskola emeleti tantermei egyikében. A jelzett vizsgákra a szülők és mindazok, kik a nevelés és oktatásügy iránt érdeklődnek, ez uton tisztelettel meghívtnak. Az igazgatóság.

— **Napilap Szilágysomlyón.** Pünkösöd harmadnapján egy „Somlyói Hirlap” című új vállalat látott napvilágot városunkban. A Székely Vilmos kiadásában, Ilosvai Hugó szerkesztése alatt Budapesten megjelenő „Friss Ujság”-nak első oldala üresen marad és így érkezik Szilágysomlyóra s itt aztán a Heimlich nyomdájában nyomják rá az első lapra a szilágysomlyói részt, melynek szerkesztője Pongrácz Aladár nevű fiatal ember, aki a dr. Nádudvary Jenő ügyvédi irodájában van alkalmazásban. Az új lap, mint kétfilés újság, a nagyobb városokban lábrakapott és és bizony sokszor botrányosan reklamizáló rikkancsok után terjesztett és inkább az alsóbb néposztálynak szánt lapokat kívánja utánozni. Hogy nálunk mi módon fogja a fiatal szerkesztő a fehér lapot betölteni, amit részére fennhagynak, a jövő mutatja meg. Magáról a budapesti részről nem kell bírálatot mondanunk, azt már egy is ismeri a közönség. A voltaképpeni helybeli részről pedig még korai volna érdemleges bírálatba bocsátkozni. Különbben sem volt alkalmunk az eddig megjelenő mind a négy számot láthatni. Annnyit láttunk belőle, hogy a helynevek helyes használatával nem sokat törődik, mert Budapest helyett csak „Pestet”, Szilágysomlyó helyett csak „Somlyót” emleget. Az újdonság rovatában pedig első helyen hozza a cigánylakodalmat, azután a pofozkodást és csak leghátul a koronázási emlék-ünnepélyről szólót.

— **Évzáró vizsgák.** A helybeli iparos- és kereskedő tanonciskolában a folyó tanévi záróvizsgák június hó 21-én fognak megtartatni és pedig: délelőtt 8-tól 10 óráig az I-ő osztálynak, délután 3-tól 5 óráig az előkészítő és a II—III-ik osztályoknak, továbbá a kereskedő tanulóknak a szak- tárgyakból. Az utóbbi vizsgák befejeztével a jutalmi díjak fognak kiosztatni s ezzel a tanév bezáratni. E vizsgákra az érdekelt szülők és iparosok ez uton tisztelettel meghívtnak. Az igazgatóság.

— **Lesz jó zenekarunk.** Lakatos János cigányprímás, ki hat évet töltött Berlinben és más nagyobb külföldi városokban, a napokban édesapjával együtt haza jött Szilágysomlyóra. Legutóbb Hamburgban, ebben a nagy világvárosban szerepelt jól szervezett zenekarával. De megunt az idegen földet s feloszlatta zenekarát, haza jött szülőföldre. Mint mondja, állandóan idehaza fog maradni. Rövidesen hozzá fog a régi jó hírből immár nagyon is leszállott banda újjászervezéséhez. A mennyire sajnáltuk annak idején Lakatosnak eltávozását, ép úgy örvendünk most visszatértén. Reméljük, hogy ami az ő eltávozása óta sok primásunknak nem sikerült — egy jó zenekar szervezése — neki most is sikerülni fog.

— **Jégverések** híre érkezik több helyről. Így Tasnádon, Csaholyban, Kémeren, Szilágysomlyón tett tetemesebb kárt. Szilágysomlyón a Magurátetőn és keleti részén volt keresztül. Sok kárt tett a gyümölcs és szőlőtermésben. Az állami szőlőtelepet — a Kovács Lőrincz ajándékát — teljesen tönkre verte.

— **A szülők figyelmébe** című cikkben említett ösztöndíjakon kívül m. kir. pénzügyminiszter három, egyenként évi 500 koronás alapítványi helyet létesített a zalathnai iskolában s azon kívül ugyancsak általa az ipari szakiskolák növendékei számára több (120—200—300—400 koronás) ösztöndíj adatik ki. Ezen a pénzügyminiszter által adományozott alapítványi helyek és ösztöndíjakra pénzügyi alkalmazottak és nyugdíjasok gyermekei tarthatnak igényt. A pályázók kérelmei a beíratási feltételekben kitüntetett okmányokkal felszerelve a szolgálatban levő szülők által az előírt hivatalos uton az illető pénzügyigazgatóságnál, vagy ha alkalmazásuknál fogva erre jogosítvák a pénzügyminiszteriumnál nyugalmazott igény jogosultak, vagy azok özvegyei által pedig azoknál a pénzügyigazgatóságoknál nyujtan-

dók be, a melynek területén a nyugdíjat élvezik, vagy a hol az igény jogosult legutóbbára alkalmazva volt. A kérvények július hó ötödikéig (5) nyujtandók be. A később, vagy nem az előírt uton benyujtot pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

— **Nyilvános számadás.** A szilágysomlyói ipartestület által zászlóalapja javára folyó évi június hó 1-én rendezett táncmulatságon felülfizettek: N. N. 49 korona 70 fillért. — Ugron Gábor, Dr. Nádudvary Jenő 20—20 koronát. — Simó Károly 10 korona 20 fillért. — Dr. Ajtai Endre 8 kor. 80 fillért. — Szabó György 7 korona 60 fillért. — Gámentzy Lukács 5 korona 20 fillért. Kálló Gyula, Szabó István 5—5 koronát. — Száva Márton, Besenczy Gyula 4—4 koronát. — Oláh Károly 3 korona 80 fillért. — Boros István, Kethely István 3-60—3-60 fillért. — Merk János Cserey Károly 3—3 koronát. — Ingrisch Ferenc, N. N. 2-60—2-60 fillért. — Ifj. Verécsy Lajos, Máthé László, Weisz Arnold, Bölöni Sándor, Farkas Ödön, Frankovits Sámuel, Izsák Adolf, Neuman József, Frankovits Ignác, Tóth Lajosné (Debreczen), br. Györffy Sándor, Farmati József, Kovács Lőrincz, Incze Lajos, ifj. Tóth Károly, Angyal Jánosné, Moztetig Józsefné, Lóvi Benjámin, Lakatos István, Zobel Lipót, Balló József, Nagy Mihály (kalapos), Brüll Sámuel (fodrász) 2—2 koronát. Herman Lajos, 1 korona 80 fillért. — Idősb Lengyel László, Szélesi Kálmán 1-60—1-60 fillért. — Deák János (levélhordó) Soós Lajos, Gudor Antal, Hamza Sándor, ifj. Sikó Pál, Vasadi Lajos, Bot Ignác, ifj. Schönstein János, Dobos Lajos, Szőnyi Lajosné, Báthory Géza, Kálmán Ferenc, N. N., Nagy Sándor 1—1 koronát. — Páskuj István, dr. Gáspár Gyula, Simó Károly, Schönstein Ferenc, Barta Lajos, Pongrácz Jenő, Baczo András, Mór János, ifj. Báthory József, Farmati Ferenc, Finger Lajos, Récsy Zsigmond, Ajtay Béla, Dávidovics Elek, Erdei Jenő, H. P., Vadnay József, Gál Albert, Hele János, N. N., Szabó Béla, Szakács Balázs, Farkas István, Kőmives Venczel, Donogány Gergely, Donogány János, Zilahi Gyula, Fásy István, N. N., Kormos József, Bartha József, Balogh János, N. N., Farmati Ferenc (kőmives), Czinye Péterné, 80—80 fillért. — Janó László, N. N., Tóth András, Hele Jánosné, Trinka Samu, Eberlein János, Maliczky Gáborné, Tóth János Kovásznay János, N. N., Madár János, Deák János 60—60 fillért. — Ifj. Bartha Antal, Nábrádig Máté, Bartha Sándor, Balogh Gizella, Szőke István, Maliczky Gábor, N. N., Ruszka Istvánné, Fülöp János, Koranai N., Kálmán István. Katra Endre, Vass György Csizmadia József, Ujvári Lajos, Farmati István, Szabó Mihály, Marosi László 40—40 fillért. — Özv. br. Györffyné 2 koronát. — Jegyekből befolyt 318 korona. Felülfizetésekből 272 korona 10 fillér. Összes bevétel 590 korona 10 fillér. Kiadás 244 korona 58 fillér. Maradt tiszta jövedelem a zászlóalap javára 345 korona 52 fillér.

— **Ha újságiróbból lesz miniszter.** A német császár legutóbbi dániai utazása alkalmával történt, hogy egy udvari estély alkalmával bemutatta Keresztély dán király Vilmos német császárnak Hörup és Sörensen minisztereket, a kik azelőtt újságírók voltak és nagyon hízlegően nyilatkoztak miniszteri működésükről. A mikor a miniszterek eltávoztak, Keresztély király a következő megjegyzést tette reájuk:

— Rendkívül használható emberek volnának, ha nem volna nekik még mindig az a szerkesztő-korukból megmaradt rossz szokásuk, hogy nem egy ügydarabot olvasatlanul dobnak a papirkosárba, — mert azt hiszik, hogy bizonyára valami tavaszi költemény, vagy efféle a tartalom.

— **A „Kakas Márton”-ból.** Osztás-közben. A kibic (az ügyetlen játékoshoz) Ha jól tudom, ön katona volt. Miért nem aktiváltatta magát? Játékos: Minek? A kibic: Lónak.

Vasuton.

— Oreságod nem a Grünwald nagybérldő Abosrol?

— Nem! Én Széll Ignác vagyok.

— Még naccerőbb! En is Zélig Náci vagyok!

— **Névjegyzéke** a választott vármegyei bizottsági tagoknak az 1903-ik évre. A peéri választókerületben: Govrik Sándor birtokos Erkörös, dr. Steinhard Sándor körorvos Tasnád, Kovács Sándor birtokos Peér, dr. Rosenbaum Dezső körorvos Peér. — A m.-csaholyiban: Hajdu Márton gazdatiszt M.-Csaholy, Varga Kálmán körjegyző Percesen, Kékesy Béla körjegyző N.-Pacsal, Träger Antal pénzügyi segédtitkár Zilah. — A tasnádiban: Filop Gábor községi jegyző Tasnád, Bartha Dezső ev. ref. lelkész Tasnád, Balázs Béla r. k. lelkész Tasnád, Szongoth Jakab tkp. igazgató Tasnád. A t.-szántóiban: Bölöny Bálint tb. főszolgabíró Tasnád, Patkás Vazul tk. lelkész Érhatvan, Koróján Demeter esp. lelkész T.-Szántó, Muresán Vazul tk. lelkész Szeödeme-

ter. — Az érszentkirályiban: Róth Izidor körjegyző Érszentkirály, Récey Károly birtokos Erindszent, Orosz László szolgabíró Tasnád, Fischer József birtokos Erksifalu, Récey János birtokos Erindszent, Husznay Miklós birtokos Kr.-Mihályfalva. — Az ákosiban: Takács József szolgabíró Tasnád, Magyarai István ref. lelkész Ákos, Balibán Antal gk. lelkész Illésfalva, Ruff Béla körjegyző A.-Szopor. — A szakácsiiban: Benic Sámuel körjegyző Szakácsi, Felstch Kornél erdész Kegye, Hirschler Soma gazdatiszt Szakácsi, Oláh János bérlő Szakácsi, Lázár Sándor körjegyző F.-Szopor, Sztáncs György gk. lelkész T.-Szarvad, Vajda Gábor gk. lelkész, Nagy-Derzsida, Sámuel Salamon körjegyző Nagy-Derzsida. — A sarmaságiban: Bay Ferencz birtokos Sarmaság, Farkas Sándor ref. lelkész Sarmaság, Schuster Olivér pénzügyi segédtitkár Zilah, Ábrahám Gábor körjegyző Sarmaság. — A sámsoniban: Bod Ferencz ref. lelkész, Sámson, Kerekes Ernő gimn. tanár Zilah, Juhász András birtokos Sámson, Becsky Béla birtokos Sámson. — A moesolyaiban: Biró Károly ref. lelkész Moesolya, Veress Lőrincz birtokos Moesolya, Soós Géza körjegyző Sámson, Udvardi János irnok Zilah. — A hadadiban: Bazala Károly gazdatiszt Hadad, K. Nagy Elek ref. lelkész Bogdánd, László Gyula közjegyző Hadad, Blau József bérlő Hadad. — A leleiben: Könyű Elek körjegyző Lele, Berde Sándor ref. lelkész Lele, Gyulai Lajos h. körjegyző Choma Albert birtokos Lele. — A biká-ezaiban: Lengyel János gk. lelkész Somfalu, Br. Bornemissza Károly birtokos Sz.-Cseh, Papp Péter gk. lelkész Bábeza, Papp Gergely gk. lelkész Ujnémet, Deák Elek körjegyző Bikácsa, Brunkatál János lelkész Bikácsa, Makai Pál kir. körjegyző Szilágy-Cseh, Slóssel Salamon körjegyző A.-Várca. — Az illésfalvaiban: Brán Emil gk. lelkész Mosóbánya, Gavris László gk. lelkész Vadfalva, Papp Tódor gk. lelkész Vártelek, Rob Péter tanító A.-Várca. — Az illésfalvaiban: Papp Mihály birtokos Illésfalva, Chira János tanító Illésfalva, Lengyel Tódor lelkész Bükkötőfalva Meszesán Coriolán ügyvéd Szilágyosomlyó. — A f.-berekcsőiban: Vasvári Viktor lelkész Korond, Csonka Demeter lelkész Sz.-Pátelek, Vasvári János lelkész F.-Berekcső. — A f.-szivágyiban: Hammetmayer Agost ny. pénzügyigazgató Szilágyosomlyó, ifj. Lampel József körjegyző Egerhát, Simonka György gk. lelkész F.-Szivágy, Czentea Endre gk. lelkész A.-Szivágy. — A szélszegiben: Récey Endre birtokos Sülelmed, dr. Bojhor Ambrus körorvos Egerhát, Ince Lajos körjegyző Szélszeg, Nyisztor János gk. esperes Szélszeg, Mándru Agost gk. lelkész Monó, Török István vármegyei főjegyző Zilah. — A böösházaiban: Pócsik János lelkész Böösháza, Horváthi Miklós körjegyző Böösháza, dr. Petri Mór kir. tanfelügyelő Zilah, dr. Gál Farkas körorvos Szilágy-Cseh. — A szilágy-Csehiben: dr. Ruszka Ignác járási orvos Szilágy-Cseh, dr. Bartha Lajos ügyvéd Szilágy-Cseh, ifj. Tráger Károly gyógyszerész Szilágy-Cseh, Pójlák János birtokos Szilágy-Cseh, Benkő Albert ref. lelkész Szilágy-Cseh, Ady János körjegyző Szilágy-Cseh, Galló Imre szolgabíró Szilágy-Cseh, Moni György birtokos Szilágy-Cseh. — A vérvölgyiben: Szilágyi Albert körjegyző Vérvölgy, Kiss József körjegyző Kúos, Visky József birtokos Debren, Kecskeméti Kálmán ref. lelkész Vérvölgy, Papp Miklós gazdatiszt Solymos, Márton Bálint birtokos Vérvölgy, Kaba Mihály körjegyző Dabjon, dr. Nagy Rezső szolgabíró Zsibó. — A diósdiban: Kovács Albert körjegyző Diósd, Szentkirályi Z. István, rk. lelkész Göresön, Vince Ödön ref. lelkész Diósd, Szigeti Ferencz birtokos Diósd. — A n.-dobaiban: Mezey Albert kir. kuriai bíró Budapest, Dobai Ákos birtokos N.-Doba, Botka Károly rej. lelkész N.-Doba, Altnóder Vince körjegyző Sz.-Szentkirály. — A sz.-főkeresztúriban: ifj. báró Wesselényi Miklós birtokos Hadad, Bay Ferencz főszolgabíró Tasnád, Kiss Samu körjegyző Nyírsid, Fiktusz József erdész Nyírsid. — A zsibóiban: Veress Sándor ref. lelkész Zsibó, dr. Steiner Dezső körorvos Zsibó, Szilágyi Ferencz körjegyző Zsibó, Honi Izidor gazdatiszt Zsibó. — A náprádiban: Buzási Fülöp körjegyző Náprád, Kálmán Menyhért törvényszéki bíró Zilah, Dr. Feldman Gyula ügyvéd Zsibó, Tallér István állatorvos Zsibó, Kerebeoz Gábor gk. esp. lelkész Sz.-Udvarhely, Benkő József törvényszéki elnök Zilah, Bedő Béla szolgabíró Zsibó, Mees Simon gk. lelkész K.-Goroszló. — Az ördögkutiban: Papp Oktáv körjegyző M.-Egrecy, ifj. Bartha Sámuel körjegyző Vármező, Papp László gk. lelkész M.-Szentgyörgy, Marinkás Simon gk. lelkész Kásapatak. — A nagyfalusiban: Nagy A. György községi bíró Nagyfalva, Szabó Sándor tanító Bürgезд, Dr. Böckel Béla körorvos Nagyfalva, Szaploneczay András körjegyző Nagyfalva. — A

szilágyosomlyóiban: dr. Ajtai Endre körorvos Szilágyosomlyó, Zobel Lipót nyug. postaigazgató Szilágyosomlyó, Páskuj István birtokos Szilágyosomlyó, Svaiczter Gábor főjegyző Szilágyosomlyó. — Az ippiban: Bartha Kálmán szolgabíró Szilágyosomlyó, Terebesi Jenő körjegyző Leicsmér, Vékás Emil gk. lelkész A.-Kaznacs, Tarpay Miklós főszolgabíró Zilah, Ungur János körjegyző Márkaszkék, Soós Miklós körjegyző Zovány. — A kémeriben: Nagy Gyula főszolgabíró Szilágyosomlyó, Vajda László körjegyző Kárásztelek, Mile Mihály táblai bíró Szilágyosomlyó, Orosz Zoltán jegyző Kémer. — A gyümölcsésében: Pintye Simon gk. lelkész Gyümölcsésés, Szilágyi Károly körjegyző Gyümölcsésés, Kajetan Kálmán körjegyző M.-Valkó, Lázár János takarékpénztári tisztviselő Szilágyosomlyó, Hiry Ferencz táblai bíró Zilah, Hummel Antal birtokos Magyarpaták. — A bagosiban: Sámel Mihály körjegyző Bagos, Boér Dániel birtokos Bagos, Halliarszky Samu jószágigazgató Szilágyosomlyó, Szénássy Zoltán takarékpénztári tisztviselő Szilágyosomlyó. — A perecseniben: Técsi József lelkész Szeghalom (lemondott), Krammer József körjegyző Sz.-Udvarhely, Szima Sándor gk. lelkész Perecsen, Balog Sándor gazdatiszt Perecsen, Major György nyug. törvényszéki bíró Perecsen, Major Lázár birtokos Perecsen, Mike István szolgabíró Szilágyosomlyó, Eltető Károly körjegyző Varsolcz. — A Somlyóujlakiban: Duha Gerő községi bíró Maladé, Makai Gyula kir. körjegyző Szilágyesek, Miklós József körjegyző Somlyóujlak, György István birtokos Somlyóujlak. — Az a.-b.-ániban: Szabó Ödön körjegyző A.-Bán, Ilyés János körjegyző F.-Szék, Moldován János lelkész A.-Bán, Sima Lőrincz lelkész F.-Szék. — A esizériben: Barbolovics Alimp gk. püsp. helynök Szilágyosomlyó, Fülöp György körjegyző Bogdánháza, Belle Gyula járási orvos Kraszna, Orián Aurél lelkész Csizér. — A krasznaiban: Koricsánszky Ferencz szolgabíró Kraszna, Kövesdi Zsigmond birtokos Kraszna, Bakesy József jegyző Kraszna, Bakesi Sándor lelkész Kraszna, dr. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő Budapest, Vince Sándor birtokos Kraszna. — A zilahiban: Fodor Dániel polg. isk. ig. tanító Zilah, Kürti Károly iparos Zilah, Berényi János gimn. tanár Zilah, Ujvárosi Sándor iparos Zilah, Főnyad Bálint iparos Zilah, id. Máté Ferencz iparos Zilah, Bari István iparos Zilah, Halmágyi Albert főjegyző Zilah, Dull László ügyvéd Zilah, ifj. Máté Ferencz iparos Zilah. — Piaci forgalom Szilágyosomlyó városában június hó 6-án tartott hetivásáron Tiszta buza (métermázsá) 14 korona — fillér. Kétszeres 12 korona 60 fillér. Rozs 12 korona 50 fillér. Arpa 11 korona — fillér. Tengeri 12 korona 50 fillér. Zab 12 korona — fillér, burgonya 4 kor. — fillér. 100 kilogramm szalonna — kor. — fillér. 1 kilogramm szalonna 1 korona 90 fillér. 1 kilogramm disznóhús 1 korona 04 fillér. 1 kilogramm marhahús 88 fillér. — 1 kilogramm bornyuhus 74 fillér. 100 kilogramm só 15 korona 56 fillér. 1 kilogramm só 16 fillér. 100 kilogramm széna 4 korona — fillér. 100 kilogramm szalma 50 fillér. 1 köbméter tűzifa fekete 3 korona 60 fillér. 1 köbméter tűzifa hántott 4 korona 20 fillér. 1 liter szesz 36 foku 60 fillér. 1 liter köleskása 24 fillér. 1 liter borsó 36 fillér. 1 liter lencse 36 fillér. 1 liter paszuly 16 fillér. — Brassói kereskedelmi iskola. Az internátussal kapcsolatban álló brassói állami felső kereskedelmi iskolánál a tanulók felvétele a jövő 1903—1904-ik tanévre folyó évi június hó 30-tól július hó 3-ig délelőtt 8—12 óráig fog teljesíttetni, midőn a beírt tanulók az igazgatóságnál hagyják bizonyítványukat s a felvételi díj lefizetése ellenében beírás igazolványt kapnak. Ha a felvett tanulók a következő tanév elején szeptember 4-ikéig bezárólag az osztályfőnöknél nem jelentkeznek, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik. Felvételre minden tanuló személyesen és atyja, anyja, gyámja, vagy azoknak külön megbízottja kíséretében tartozik megjelenni. Levélben, vagy írásban való jelentkezésnek nincs helye. Tandij egész évre 50 korona. Az internátusba való felvételtől szintén június 30-ától július 3-ikáig minden tanulónak személyesen és atyja, anyja, vagy gyámja kíséretében lehet jelentkezni. Az internátusban a teljes ellátás évi díja 500 korona. — Ragályos betegségek. Folyó évi június hó 7-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmívelésügyi Ertesítőben” az állategészségügyi kimutatás Szilágyvármegyről a következő hivatalos adatokat közli: Ragadós szájsz. és körmefájás: Bogdánháza 19 u., Magyarkecel 5 u., Pecsely 1 u., Petenye 5 u., Szereden 3 u. — Rúhkór: Ballaháza 2 u. ló, Felsőszék 1 u. ló, Felsőberegsgő 2 u. ló, Hadad 1 u. ló, Doh 1 u. ló, Leicsmér 1 u. ló, Lompért 1 u. ló, Zál-

nok 3 u. ló, Oláhcsaholy 2 u. ló, Szakácsi 2 u. ló, Tasnádszarvad 1 u. ló, Diósd 1 u. ló, Felsőkékesnyárló 1 u. ló, Kusaly 1 u. ló, Magyaregregy 1 u. ló, Oláhbaksa 1 u., Pusztarajtelez 1 u. ló, Szilágykövesd 3 u. ló, Szilágyosomlyó 1 u. ló, Vártelek 1 u. ló, Kód 2 u. ló, Rákos 1 u. ló, Szilágyaptelek 1 u. ló, Szomróujfalu 1 u. ló, Zilah város 1 u. ló, — Sertésorban: Kraszna 1 udv., — Sertésvész: Felsőberegsgő 8 u., Gordánfalva 1 u., Perecsen 1 t., Érszentkirály 1 t.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Hirdetések.

Eladó ház.

Szilágyosomlyón, a Báthory-téren a Gál István-féle ház, gyámhatósági közvetítéssel

ELADÓ.

Miután több ajánlattevő vásárló van, a venni szándékozók ajánlataikat a városi árvaszékhez beadhatják.

1—3 Özv. Gál Istvánné.

Eladó új bor.

Az 1902-ik évi novemberben szüretelt

40 hektoliter

kémeri fehér borom eladó.

BÖLÖNI SÁNDOR,
Szilágyosomlyón.

2272—1903. kig. sz.

Pályázati hirdetmény.

Szilágy-Nagyfalu, Bürgезд, Szilágy-Bagos, Borzás, Halmosd, Elyüs, Detrehem, Hármaspatak, Zovány, Márkaszkék, Cserese, Alsó-Kaznacs, Felső-Kaznacs községekből alakított Szilágy-Nagyfalu község székhelylyel rendszerezett s elhalálozás folytán megüresedett szilágy-nagyfalusi **körorvosi állásra** az 1886. évi XXII. t.-c. 82. §-ban gyökerező jogom alapján pályázatot nyitok.

Ezen körorvosi állás javadalmazása:

- 1) Fizetés 1200 kor.
- 2) Fuvarátalány 600 kor.
- 3) Lakbérletmenny 200 kor.
- 4) Vármegyei szabályrendelet értelmében megfelelő látogatási díjak.

Összesen: 2000 kor.

Felhivom ennél fogva a pályázni óhajtoakat, hogy az 1876. XIV. t.-c. 143. §-a alapján felszerelt kérlmeiket hozzám, **1903. évi július hó 12-ig** adják be. A később érkező kérelmeket figyelembe nem veszem. Megkivánom jegyezni, hogy a körorvos összes illetményeit a látogatási díjakon kívül évnegyed utólagos részletekben az állampénztárából kapja. A választás határideje iránt később fogok intézkedni.

Szilágyosomlyón, 1903. június hó 3.

Nagy Gyula,
főszolgabíró.

1—3

1437—1903. köz. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Zsibó község előjárósága a községi képviselő testület megbízása folytán közhírré teszi, miként a község tulajdonát tevő jelenlegi kir. járásbírói épületeknek község házába leendő átalakítását arlejtés útján vállalatba adja.

Felhivatnak tehát mindazon vállalkozók, kik ezen 13,012 korona 44 fillért tevő átalakítási munkátot felvállalni akarják, hogy ajánlataikat 10% bánatpénzzel ellátva **folyó 1903. évi július hó 6. napjának déli 12 órájáig** hozzánk adják be.

A bánatpénz nélkül, avagy később ben beadott ajánlat figyelmen kívül fog hagyatni.

Átalakítási tervet, költségvetés s feltételek a körjegyzői irodában hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Zsibón, 1903. évi június hó 9-én.

Szilágyi Ferencz, Darvasi István,
körjegyző. községi bíró.

A FÖLDES-féle MARGIT-CRÈME legjobb a világon. Hatása csodás!

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására a legkittenőbb és legbiztosabb a vegytiszta, teljesen ártalmatlan

Legkitünőbb a nap és szél befolyása ellen, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz a zsirmentes közkedvelt

FÖLDES-féle

Margit-Crème.

Ezen világhírű arekenőcs pár nap alatt eltávolít szeptőt, májfoltot, pattanást, bőrtörést (Mitesser) és minden más bőrbajot. Kismintja a ráncokat és az arcot fehérre, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen

gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és illatszerekkereskedésben.

Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20.

Margit-szappan 70 fillér.

Margit-fogpép (Zahnpaste) 1 korona.

Margit-arcvíz 1 korona.

Főraktár:

Balázs Zsigmond és Szaploneczay Sándor gyógyszerészeknél.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.

LEGJOBB SZÉPÍTŐ SZER.

3916—1903. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A Silvania hitel és takarékpénztári intézet végrehajtatónak Mirisán Nyikuláj és neje Boha Mária bagolyfalusi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 46 korona tőke, ennek 1901. évi december hó 24. napjától járó 6% kamatai, 58 korona 22 fillér perbeli és végrehajtási, valamint a jelenlegi 15 korona és a még felmerülő költségek kielégítése végett a szilágyosomlyói kir. járásbíróaság területén levő a bagolyfalusi 121. sztkjvben A. I. 1—19. rsz. 6., 94., 129., 132., 134., 211., 216. 226., 250., 351., 462., 474., 491., 527., 573., 597., 613., 621. és 718. hrsz. ingatlanokból a Boha Mária Mirisán Nyikulájné és Mirisán Nyikuláj 1511—13. alatti illetősége 715 korona 05 fillér, a bagolyfalusi 158. sztkjvben A. 1. 2. rsz. 130/a. hrsz. ingatlan 11 korona, a bagolyfalusi 158. sztkjvben A. 1. 5. rsz. 559. hrsz. ingatlan 30 koronában ezennel meghatározott kikiáltási árban elárvereztetnek.

Az árverés megtartása határidejéül **1903. évi július hó 1. napjának** d. u. 2 órája tüzetik ki Bagolyfalu község házához.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek ezen kir. járásbíróaság telekkönyvi hatóságánál és Bagolyfalu község házában tekinthetők meg.

Kir. járásbíróaság mint tkvi hatóság. Szilágyosomlyón, 1903. április 10-én.

ÉBNETH, kir. albiró.